

tidigt med alt det Øvrige lære dem Fortification, Krigshistorie — og saa Geodæsie, der jo ogsaa fordrer Bekjendtskab med den mathematisk Analyse? Det er, jeg gjentager det, fuldstændigt umuligt. Nu veed jeg selvfølgelig, at det ikke er Meningen med de Herrers Forslag at gjøre dette Umulige muligt; men hvad jeg paaftaaer, er, at Højskolen efter Forslaget ikke længere vil blive, hvad den nu er; det er det, jeg vil hævde, det er det, jeg vil slaae fast, og det er det, jeg siger, er urigtigt. En Institution som Højskolen, der har fremkaldt saa gode Resultater, bør man ikke gaae hen og vende op og ned paa, endstige ødelægge. Det er meget muligt, at der kan være udgaaet fra Skolen Een eller Anden, som maaskee ikke har været saa tilfredsstillende; men viis mig en Anstalt, hvor dette ikke er Tilfældet. Sender ikke Universitetet overmaade mange maadelige Subjecter ud i Verden? Men tænker derfor Noget paa at nedlægge det? Højskolen hører til de Underviisningsanstalter her i Landet, som vi have Ære af; den har dannet mange udmærkede Elever, det paaftaaer jeg paa det Bestemteste. Jeg skal ikke nævne Noget af de Levende — dog, jeg skal nævne Een; det har staaet i alle Blade, og jeg kan derfor meget godt omtale det. En af vore yngre Artillericapitainer har for nogle Maanedes siden konstrueret en i enhver Henseende høist fortrinlig Fæstningskanon, der ovenikøbet kun vil koste omtrent $\frac{1}{3}$ af, hvad en ligesaa god Kanon koster andsteds. Denne Officier vilde aldrig have konstrueret sin Kanon, hvis han ikke havde kunnet mathematisk Analyse eller kjendt Kuglebanens Theorie; denne „Linnemannske Kanon“ har rigeligt tilbagebetalt Alt, hvad der paa Højskolen siden dens Oprettelse og til den Dag idag er givet ud til Underviisning i mathematisk Analyse. Blandt de Døde vil jeg tilføje mig at nævne nogle Enkelte, hvis Navne vistnok have en god Klang i Folket; jeg vil nævne Mænd som Ræssø, Trepka, Brødrene Schou, Bang, Høier, Rosen, Blom, Kranold, og der er flere Andre, hvis Navne ikke komme mig paa Tungen. Disse Mænd ere ikke alene faldne paa Valpladsen som tappre Mænd, men som i høi Grad intelligente og indsigtfulde Mænd. Og, spørger jeg atter, hvorfor

skal da en Institution, der har frembragt forholdsvis mange dygtige Folk, hvorfor skal den forandres? Hvorfor skal man ikke her tillands beholde Noget, der har vist sig at være godt? Det er mig et fuldstændigt Mysterium. De Herrer maae tilgive, at jeg er bleven saa heftig; jeg har selvfølgelig Forkjærlighed for Højskolen, og jeg har desuden den dybeste Overbeviisning om, at hvis vi vilde styrke vor Hær, saa skal det ikke være ved at trykke Underviisningen ned, men saa skal det være ved at hæve den opad. Lad os dog ikke komme tilbage til denne forkastelige Tale om, at vi faae de meest practiske Mænd frem, naar de Ungenting skulle kunne; det er en meget uheldig Theori. Det minder mig om, hvad en høit begavet afdød Artillerist Bendz sagde, da man spurgte ham om, hvad en practisk Mand var. „Det er en Mand“, svarede han, „der Ungenting veed, og som har den dybeste Foragt for alle dem, der kunne Noget“. I denne barokke Uttring ligger der en stor Sandhed, thi har man ikke den Praxis at kunne lære Noget, duer man til Ungenting; den dagligdags Praxis kommer af sig selv, naar man blot har den, tilgavns at kunne lære Noget. Lad os derfor ikke gaae hen og ødelægge et Institut, der, om det som alt menesfæligt Værk ikke er fuldkomment, dog har uddannet en Mængde dygtige Folk. Lad os holde os til den af Ministeren forelagte Plan og stemme imod det Forslag, som det ærede Udvalg her har stillet.

Scavenius: Efter det Foredrag, vi hørte af den ærede sidste Taler, kunde jeg for mit Vedkommende godt frasælbe Ordet; thi jeg er fuldkommen enig med ham i den Grundbetragtning, hvorfra han gik ud, at, naar man har en Institution, som i det Hele taget er god, er der ingen fornuftig Mening i at ødelægge den blot for at tilfredsstille en eller anden Theori, Gud veed hvilken. — Jeg udtalte ved 1ste Behandling af denne Sag, at, skjøndt den nye Ordning, Ministeren havde foreslaaet, vilde koste overordentlig Meget, vilde jeg dog for mit Vedkommende være beredt til at give min Stemme dertil; men det turde følge af sig selv, at, hvis der stæer saadanne Forandringer i Planen, at jeg efter de Øvner, jeg har faaet,